

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdívásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyen száma ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyi) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A hitelszövetkezetek.

Minden parlamentáris retortában, szaktanácskozmányban, miniszteri büroókban, pártkörökben és a képviselőház bizottságaiban való előzetes beható tanácskozás után végre a képviselőházban is tárgyalás alá vették a hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslatot és ha a jelek nem esalnak, beható és a tárgy fontosságának megfelelő vita fejlődik. Az egyes pártok álláspontja a klubhatározatokban eléggé meg van jelölve s alig szorul bővebb parlamenti magyarázatra. A néppárt általánosságban is elveti a javaslatot. E határozat indoklása elmaradt ugyan, de hát senkisé is kíváncsi azokra a semmis ürügyekre, melyekkel ez a fekete párt egy előrehaladó, szabadelvű javaslat ellen küzdeni készül.

A többi pártok a részletes tárgyalás alapjául általánosságban elfogadták a javaslatot. A függetlenségi párt elfogadta azon aggályok dacára, melyek a javaslat ellen hallatszottak s melyek abban kulmináltak, hogy az a kormány hatalmát és a választókra való befolyását nagyban növelni fogva. Az áldás elől, melyeket a javaslat a kisiparosokra és kisközségekre nézve magában foglal, nem zárkozhatott el a párt s főleg e tekintetek diktálták határozatát.

A nemzeti párt fentartotta magának, hogy a részletes vita folyamán számos módosítást hozzon javaslatba, de általánosságban elfogadja a javaslatot a részletes vita alapjául.

A szabadelvű párt legújabb tanácskozásában elfogadta a javaslatot, de egyes szónokok állást foglaltak a javaslat némely intézkedései ellen és e tényből a beavatottak azt a következtetést akarják levonni, hogy Bánffy báró miniszterelnök fel fogná vetni a pártkérdést. Ez azt jelenti, hogy a javaslat néhány paragrafusára, nevezetesen a 23-ik, a párt kebelében ellenzésbe ütközik és báró Bánffynak az lenne a szándéka, hogy ezekre az ellenzőkre a pártkérdés felvetésével gyakorol bizonyos nyomást.

Ezek az irányzatos természetű híresztelések nélkülöznek minden alapot és a szóban levő javaslatban nincs egy olyan rendelkezés sem, a mely miatt a miniszterelnök a jelen komoly helyzetben indítatva érezné magát a pártkérdés felvetésére. Véleményeltérések egyáltalán csak a korlátolt vagy korlátlan felelősség kérdésénél fordulhatnak elő és tényleg itt térnek el egymástól leginkább a szakértők véleményei. Mennyire terjedjen a szövetkezeti tagok szavatossága?

Vannak szövetkezetek, melyeknél a szavatosság a részjegyek kétszeres magasságáig terjed; vannak ismét kevésbé korlátolt szavatossággal. Németországban azok a szövetkezetek élvezik a legnagyobb bizalmat és majdnem korlátlan hitelt, melyek a korlátlan szavatosság alapján állnak. Ezek anyagilag a legnagyobb biztosságot és erkölcsileg a leglelkismeretesebb kezelést nyújtják. Az ilyen szövetkezetekben nincs könnyelmű hitelezés, sem megbizhatlan kezelés. A magyar hitelszövetkezetek részére tizszeres és ötszörös szavatosságot terveznek. A nagyobb szavatosság barátai az intézetet minden veszélytől meg akarják óvni, állandó hitelt akarnak az iparosok és gazdák számára; míg a korlátoltabb szavatosság hívei a hitel könnyebb igénybe vehetőségét akarják biztosítani. A kormány itt egy nagy közgazdasági becsesel bíró, maradandó intézményt teremt, melyet milliókkal támogat az állampénztárból. Meg vagyunk győződve, hogy sikerülni fog e kérdésben megtalálni a kibontakozás útját a kormány által megjelölt irányban. Elvi jelentőségű eltérések nem léteznek, mellékes kérdéseknek meg nem kell nagy fontosságot tulajdonítani és késleltetni egy törvény létrejöttét, mely áldás lesz az egész országnak.

A kézdi-vásárhely—soósmezői h. é. vasut.

V.

A tervezett vasut vonalvezetése.

Eltételezve a vizválasztói alternatíváktól, melyek tisztán műszaki szempontból bírálandók meg és melyek bírálati műszaki leírásba tartoznak, szükséges e helyen a vonalvezetésnek azon részével foglalkozni, mely pusztán a helyi érdek szempontjából bír nagy jelentőséggel.

Kézdi-Vásárhelytől Lemhényig kétféle vonal van tervezve; az első rövidebb és egyenesebb, mely 13 klm. hosszú, következő helységeket érinti:

Oroszfalu	360 lakos	699 hold
Sárfalva	546 "	1388 "
Szászfalva	271 "	775 "
Nyujtód	1070 "	2387 "
		2247 lakost, 4243 holddal.

A vonal Kézdi-Vásárhely—Nyujtód—Lemhény 13 kilométer hosszú, esik tehát egy kilométer vasútra 173 lakos és 326 kat. hold.

A másik vonal, mely szintén Kézdi-Vásárhelytől Lemhényig húzódik és 19 kilométer hosszú, a következő községeket érinti:

Kézdi-Szentlélek	2819 lakos	10222 holddal
Szárzapatok	828 "	3356 "
K.-Polyán	1739 "	8118 "
Kurtapatok	504 "	1561 "
Észtelnek	1045 "	15384 "
Csomortány	606 "	5492 "
Almás	1282 "	1935 "
		8823 lakos 46068 holddal.

A kézdívásárhely—polyán—lemhényi vonal hossza 19 klm.; esik tehát egy kilométerre 464 lakos és 2424 hold.

A kézdi-vásárhely—polyán—lemhényi vonal tehát a lakosok számát alapul véve háromszor inkább, mint a Nyujtódon áthúzódó vonal; a holdak számát alapul véve pedig nyolcszoros gyűjtőterülettel bír — és jövedelmezés tekintetében a polyáni alternatíva a Nyujtódit nyolcszorosan felülmúlja.

Ezenfelül még felemlítendő, hogy Kézdi-Polyán fürdőtelep felvirágoztatása is e vonal kiépítésétől függ. Kézdi-Vásárhely speciális érdekének összefüggését a szentlélek—polyán—almási vonalvezetéssel igazolni felesleges. Elég annyit megemlíteni, hogy a polyáni alternatíva folytán Kézdi-Vásárhelyhez egy fürdőtelep és 8000 lélek kapcsolatik — mind életigényekkel felruházott iparos népség, míg a nyujtódi vonal által csak 2200 lakos kapcsolatik Kézdi-Vásárhelyhez — és ezen kevés lakosság is földmivelő, tehát igénytelenebb természetű.

Szóba jöhet egy harmadik vonalvezetés t. i. Kézdi-Vásárhely—Osdola—Martonos—Bereczk.

Ezen vonal nem indokolt, mert a tervezett „Tömlőhordó” állomás Osdola határának éppen közepére esik és pedig oly nevezetes ponton, hogy erdőterményeit teljesen felszívhatja. K.-Martonos meg egyrészt igen szegény község, másrészt oly közel fekszik Bereczkhez, t. i. 1¹/₂ kilométerre, hogy ezen községre közömbös, vajjon állomása Bereczken van-e vagy Osdolán.

VI.

A tervezett vasut jövedelmezősége.

A jövedelmezőség alapjául pro métermázsza és pro kilométer 0.3 krajczár alapdíj minden tömegáru után; a többi teherforgalom számára 0.5 kr. pro kilométer és pro métermázsza; a személyforgalom számára pedig, tekintve, hogy nemzetközi vonalról van szó, a zónatarifa alapdíja vétetett mértékül.

A tervezett vasut tehergyűjtő területe 140598 hold, ebből 105,000 kat. hold erdő. Az erdőtermények teherfeladási állomása leginkább „Tömlőhordó” és „Ojtoz” lesz és így az átlagos távolság a szállításra 26 kilométerre tehető.

Már előbb ki volt fejtve, hogy holdanként 200 köbméter épületfa termelés várható és 400 köbméter alsóbb rendű, vagy tűzifa. E szerint 70 éves üzemtervet véve alapul, lesz évente 1500 hold után 300,000 köbméter = 1,500,000 métermázsza fenyőfa és 400,000 köbméter = 2,000,000 métermázsza tűzifa, összesen 3,500,000 métermázsza tömegáru, 26 kilométerre, ez annyi mint 91,000,000 métermázsza-kilométer, ez 0.3 krajczárral véve 273,000 forint bruttó jövedelem, pusztán az erdei termékekből.

A mezőgazdasági többi 35,000 holdnyi terület után pro hold 3 métermázsza terhet véve fel tesz 95000 métermázsát; tekintve, hogy a szántó és legelő közel fekszik Kézdi-Vásárhelyhez, mint átlagos szállítási távolság 10 kilométer vétetik alapul, minélfogva a mezőgazdasági termények az állattenyésztéssel egyetemben évente 910000 métermázsza kilométert adnak; számítási alapul pro métermázsza 0.5 krt véve ezen tehermennyiség 4550 frt bruttó bevételt nyújt a mezőgazdasági termények után.

A személyforgalom alapjául vétetik a M. Á. V.-aknak 1897. évi pályá klmkénti bruttó bevétel, a mely átlag az országban 1834 frtot tett.

Ezen alapszám alacsonyának tekintendő, mert a kézdi-vásárhely—soósmezői vasut nemcsak a belforgalomnak, hanem a nemzetközi forgalomnak is

fog szolgálni. Mindemellett az alacsonyabb számhoz van viszonyítva a számítás, nehogy ehez kétely férhessen.

A vasut átlagos hossza 38 kilométer, pályakilóméterenként 1834 frt bruttó bevétellel, ez évente személyforgalom után 69692 frtot tesz.

A nemzetközi forgalom.

Az 1895. évi kivitt és behozatalt a következő táblázat tünteti elő:

1895. évben vasuti összkivitel Romániába. (Métermázsában.)

Kiviteli árucikkek budapesti és erdélyi magyarországi kőbányái			
Agyagárúk	212	5151	3006
Ásványviz	294	6412	349
Bőr	208	131	578
Cellulose	4	4430	318
Czement	—	1172	567
Czukor	13	23871	79176
Élelmiszerek	493	4907	1246
Fa és faárúk	923	92255	4193
Fémárúk	204	221	80
Gabona	778	9541	215
Gép	3391	3641	22
Gyapju	389	3052	—
Homok (üveg)	—	1553	535
Kézmű árúk	309	833	1640
Kövek	1025	4315	449
Olajok	178	1815	815
Papir	544	2019	—
Szesz	—	386	—
Szén	9	202898	2512
Széna	4	65210	668
Üveg	763	1575	586
Vasuti járművek	660	1800	300
Vas	1120	13092	4683
Vegyj termékek	1451	1755	865
Különfélék	4049	8879	2907
Összesen	16961	460714	46162

Vasuti összbekozatal Romániából 1895-ben.

Állati nyers-termények			
Bor	88	102	100
Bőr	1374	274	135
Csont	—	1186	100
Élelmiszerek	501	5232	2213
Fa	851	566	103
Gabona	117080	172351	133063
Kátrány	—	—	—
(nyers petr.)	15489	2295	—
Olajok	3756	66388	6931
Tojás	—	472	101
Vas	1095	13411	3421
Különfélék	1476	6238	1053
Összesen	141952	268867	147020

Azonkívül kivitel lovakban 7000 darab.

Ezen táblázat szerint pusztán Erdélyből Romániába évente 460,000 métermázsa a kivitel. Magyarország többi részeiből pedig kerek számban 63000 métermázsa. Az összbekozital Romániából az erdélyi részekbe: 269.870 méterm.; Magyarország többi részeiben pedig 289.000 métermázsa kerek számban.

Azonkívül kivitelünk még 7000 drb ló.

A kivitel és a behozatal e szerint Romániába, illetve Romániából = 523.000 métermázsa kivitel, Romániából = 558.870 métermázsa behozatal, összesen 1.081,870 métermázsa.

Ezen számokban azonban nincs befoglalva azon behozatal és kivitel, mely az Ojtoz és gyimesi szoroson át történik Románia felé, mert a táblázatban feltüntetett teherárúk csak olyanok, melyek vasuti állomáson lettek feladva.

E szerint e fenti teheráru mennyiség 25 százalékkal szaporítandó és így kerek számban a romániai összeforgalomra 1.330,000 méterm. teheráru esik és 7000 ló. Ezen teheráru 4 részre oszlik, mert 4 utja van Románia felé, t. i. 1. a Vöröstorony-szoros, 2. a predeali ut, 3. az ojtozi szoros és 4. a gyimesi szoros; e szerini ezen 1,330.000 mtrmból esik a soósmezei vasutra 1,330.000/4 = 330.000 métermázsa kerek számban. Tekintve, hogy ezen árúk tetemes része darabáru t. és gyorsáru, a szállítási alapdíját pro klm. és pro méterm. 0.5 krajczárnak véve; tekintve továbbá, hogy a vonalunk kerek számban 40 klm. hosszú, a kézdívásárhely—soósmezei h. é. vasutnak métermázsánkénti bevétele lesz e

nemzetközi forgalom minden métermázsája után 20 kr, a minek összesen 66000 frt bruttó bevétel felel meg.

E szerint e vasut nyers bevételei a következők:

Erdei terményekből 273000 forint.

Mezőgazdasági terményekből 4550 frt.

Személy forgalm 69,692 frt.

Nemzetközi forgalomból 66000 forint. Összesen 413.242 forint bruttó bevétel 57 százalékát számítva marad tiszta jövedelemnek:

$$\frac{413000 \times 43}{100} = 177.599 \text{ forint}$$

A vasut tényleges építési költségét 3.3 milliónak véve, a melyből 1,100.000 forint törzsrésznegyekre esik, a többi 2.2 millió elsőbbségekre, kitűnik, hogy az elsőbbségek várható jövedelmességére $\frac{179.600 \times 110}{2.200.000} = 8\%$, azaz nyolcz százalék.

Ezen nyolcz százalék azonban már nem pusztán az elsőbbségekre esik, hanem az 5 százalékon túli rész a törzsrésznegyek javára irandó.

Ezen vasut lesz tehát egyike azon keveseknek, mely a segély gyanánt nyújtott törzsrésznegyeket teljes értékben körülbelül négy százalékkal kamatoztatja.

Nyugdíjgyesület alakulása.

Rég nem látott, meleg érdeklődés nyilvánult heteken át, mióta a nemes humánus eszme fölvetetett. Marosvásárhelyt a „Székelyföldi Iparosok és Kereskedők Nyugdíj Egyesülete“ iránt. A folyó év márczius 27-én megalakított ideiglenes elnökség és kiküldött szervező bizottság derék munkát végzett, lelkesült, odaadó tevékenységet fejtett ki, hogy a rég nélkülözött emberbaráti intézményt létrehozassa. S ma már a buzgó tevékenységnek eredménye van, f. hó 8-án d. u. 3 órakor az egyesület Marosvásárhelyt megalakult. A közbejött erős vihar és égháboru daczára több mint 300 marosvásárhelyi és közel vidéki polgár jelent meg az „Elba“ sétahelyen tartott alakuló gyűlésen. Ott volt a város kereskedő- és iparos osztályának színe-java, továbbá a hivatalnoki és tanügyi karból is igen sokan.

A gyűlést Sz. Szakáts Péter szervezőbizottsági elnök, az eszme megpendítője és lelkes előmunkása nyitotta meg hosszabb, tárgyilagos beszédben ismertette a czélt, melyért munkálni s melyet sikerre vezetni az egyesület hivatva lesz.

Ezután az alakuló gyűlés tisztikara választotta meg egyhangú felkiáltással a következőkben: Elnök: Sz. Szakáts Péter. Előadó-titkár: Szent-Györgyi Dénes. Jegyzők: Madaras Árpád, Kardes Sándor és Dolcsig János.

Ennek utána egy igen szép, a nemes czélu ügyhöz teljesen méltó s a résztvett érdeklődők dicséretére szolgáló tárgyalás indult meg az alapszabályok megállapítása körül. Majdnem 2 óráig tartott a tárgyalás mélyreható felszólalások és érdekes vitatkozások által tarkítva. Miután ugyanis a közgyűlés kimondotta, hogy a nagyszámban szétosztott alapszabálytervezetet felolvasottnak tekinti, a titkár nál történt jelentkezések alapján, az egyes javítani szándékolt §-okat vitatta meg.

Midjárt az első §-nál érdemleges változtatást tett a közgyűlés, amennyiben a czímet általánosabbá téve a következőkben állapította meg: „Székelyföldi Általános Nyugdíj Egyesület“.

Tovább haladva az alapszabályok egyes szakaszain, a nagy-gyűlés több helyen tett részben érdemleges, részben stiláris módosítást, minek végzetével, a jelenlevők lelkes helyeslései között jelentette ki az elnök, miszerint a „Székelyföldi Általános Nyugdíj Egyesület“ ezennel megalakult. Az ideiglenes elnökség megbízott, hogy az alapszabályokat megerősítés czéljából a belügyminiszteriumhoz felterjessze és annak visszaérkezése után a választó nagygyűlést azonnal egybehívja.

Tagok gyűjtésére s az ügyek vezetésére az alakuló közgyűlés által választott tisztikar mellé intéző bizottságot az eddigi szervező bizottság küldött ki, kibővítve Ajtai Gyula, Kobori János és Makkai Samu tagokkal. Hogy pedig az egyesületbe belépni szándékozóknak alkalom nyujtassék az aláírások eszközésére a nagygyűlés 5 ideiglenes irodát nyit e czélra, u. m:

Petri Zsigmond és Társai üzleti irodája a

Kossuth Lajos-utczában; Petrás Géza kereskedése a Széchenyi-téren; Lőrinczi József könyvkötő üzlete a Bolyai-utczában; Vásárhelyi Sándor kereskedése Szent-György-utczában és Nurdásány János kereskedése a Kossuth Lajos-utczában.

Természetesen jelentkezni lehet ezen helyeken kívül az ideiglenes tisztikar tagjainál is. Elnök ezután néhány lelkes hangú levelet és táviratot mutatott be, melyeket hozzá az egyesület szervezése és alakulása alkalmából küldöttek Kézdi-Vásárhelyről, Tordáról, Székelyudvarhelyről stb., melyekből örömmel értesült a nagygyűlés arról, hogy az eszmét a székelyföld melegen fogadta, s hogy a székelység között az ügynek igen sok derék előharczósa van. A tárgysorozat kimerítettén Harmath Sándor köszönetet mondva elnöknek az eszme fölvetéséért és megvalósítása körül kifejtett buzgó fáradozásaiért, a szépen sikerült nagygyűlés az elnök záró szavaival véget ért.

A mag tehát el van vetve. Áldásos hatású, jótékony májusi eső hullott reá, hogy kicsirázva hatalmas fává növekedjék s dus koronája alatt minél többen, mindnyájan édes pihenést találjunk majd az öregség, munkaképtelenség napjaiban. Lépjön be az egyesületbe mindenki. Kereskedő, iparos, földmives és tisztviselő egyaránt. Irassuk be nőinket, gyermekeinket mind. A csekély heti befizetések ellenében állandó nyugdíjat biztosíthatunk magunknak, gyámpénzt gyermekeinknek s e tény nyugodtá teszi a jövőt, elosztatja érte való aggodásunkat.

Sz. D.

Felhívás Háromszék vármegye gazda-közönségéhez.

A mezőgazdaság terén mutatkozó jelentékeny haladás és ismeretek tanulmányozása s elsajátítására leghatékonyabb eszköz a közvetlen szemlélet lévén, a vármegyei gazdasági bizottság elhatározta, miszerint törvényhatóságunk területén kívül fekvő néhány, a kor színvonalán álló előre haladott gazdaságba tanulmányi kirándulást rendez.

A kirándulás helye ez alkalommal az algyógyi Gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola gazdasága és Gróf Teleky Árvéd drassói uradalma.

A kirándulás utiterve:

Indulás folyó hó 31-én d. u. 2 óra 27 perczkor Kézdivásárhelyről induló vonaton, mindenki által tetszésszerinti állomáson leendő felszállással.

Tovább utazás személyvonaton Tövisen átszállással, érkezés Algyógyra június hó 1-én reggel 5 órakor.

Június 1-je egész nap a gazdaság megtekintésére lesz fordítva.

Éjszakára, mennyiben a társaság befogadására elégséges hely Algyógyon nem található, Szászvárosra fog beutazni.

Tovább utazás Drassóra: indulás június hó 2-án reggel Szászvárosról 6 óra 20 perczkor Alvinczen átszállással, érkezés Koneczára 8 óra 44 perczkor. Egész nap a gazdaság tanulmányozása.

Visszaútazás.

Indulás este 9 óra 2 perczkor Koneczáról induló vonattal, Alvinczen átszállás s tovább utazás Alvinczről este 10 óra 40 perczkor induló személyvonattal.

Érkezés Brassóba reggel 8 órakor, tovább utazás tetszés szerint.

A vasuti költségek mérséklése érdekében a Nagyméltóságú Földmívelésügyi Minister Urhoz felterjesztés intéztetett s kedvezménnyel az összes vasuti költségek II. kocsis osztályban 10 frtot, III-ikban 5 frtot remélhetőleg alig fognak meghaladni.

A kedvezmény módjáról s mérvéről jelentkezők közvetlen fognak értesítettetni.

Hogy a kirándulásban szegényebb sorsu kis gazdák megterhelhetőség nélkül részt vehessenek, a bizottság meghatározta, hogy 15 holdon aluli kis gazdák vasuti költségeit III. kocsis osztályban a Nagyméltóságú Földmívelésügyi Minister Ur által a kirándulás rendezése és szervezésére rendelkezésre bocsátott összegből fogja fedezni.

A kirándulásban résztvevők részére Algyógyon Szászvárosos és Drasson mérsékelt áru ellátás és szállásról lehetőleg gondoskodva lesz.

Felhívom mindazokat, kik ezen tanulságosnak ígérkező kirándulásban résztvenni óhajtanak, illeté-

kes hatóságuk után legkésőbb folyó hó 18-ig vagy közvetlen a vármegyei gazdasági bizottságnál folyó hó 21-ig jelentkezzenek.

Azok, kik ingyenes utazásra tartanak igényt, illetékes hatóságuk után jelentkezzenek, mivel ezen kedvezményben nagyon mérsékelt számban lesznek részesíthetők, a kedvezmény megnyerésére nézve a jelentkezés sorrendje fog dönteni.

Háromszékvármegye gazdasági bizottsága nevében S. Szt-Györgyön, 1898. évi május hó 3-án.

Polsa József
főispán-elnök.

Ujdonságok.

— **Háromszékvármegye** főispánja köpezi Bocz József állam-rendőrségi hivatali segédtsiztet, K.-Vásárhely város rendőrkapitányává nevezte ki.

— **A fagyos szentek** az idén szép meleg időben rukkoltak be, reménységet öntve a gazdaság közönség lelkébe. Szervác, Pongráz, Bonifáz, uraknak ezen viselkedése pénzben meg nem becsülhető hasznot hajtottak Magyarországnak, mert különösen a Királyhágón tuli részokban ígérkező dus természet újabb roményeket hoztak s minálunk is, a hol nem épen olyan fényesek a termés kilátások, legalább nem bántották azt, a mi van. Ezuttal tehát a fagyos szentek csak örömet hoztak nekünk.

— **Képviselő választás.** Kézdivásárhely városa azon különös helyzetbe jutott, hogy nem sokára 3-szor fog az idén városi képviselőket választani. A mult választások megsemmisítették s az új választást a vármegyei alispán ur május 23-ra tüzte ki. Választási elnök ezuttal is Dr. Sinkovics Ottó szentkatolnai nagybirtokos lesz.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A kézdivásárhelyi olvasó-egylet f. hó 15-én vasárnap délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre az elnökség ez uton is tisztelettel meghívja a tagtársakat.

— **Iparosok figyelmébe.** A Háromszékvármegyei iparosok részére alakítandó nyugdíj-intézet tárgyában f. hó 17-én délután 3 órakor a tanácsház nagytermében értekezlet lesz, melyre az iparos urak tisztelettel meghívhatnak.

— **Székelv ügyek.** A székelvöldi országgyűlési képviselők a mult évben tudvalevőleg terjedelmes memorandumot terjesztettek a kereskedelemügyi miniszter elé a székelvöldi állapotokról s javaslatok alakjában több óhajtatást juttattak abban kifejezésre. A miniszter behatóan ohajtván a kérdéssel foglalkozni s jelesen a sürgősebb megoldásra váró kozni s jelesen a sürgősebb megoldásra váró ügyek iránt tájékoztatást ohajtván szerezni, e hó 17-ére Budapestre a miniszteriumba értekezltre hívta meg a székelv vármegyei érdekelt faktorait.

— **A triesti általános biztosító-társaság** (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 12-én tartott 66 ik közgyűlésén terejesztettek be az 1897. évi mérlegek. Az előttünk fekvő évi jelentésből lájuk, hogy az 1897. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 410.815.677; korona 60 fillért tettek ki és

az év folyamán bevett díjak 17.282.135 korona 40 fillére rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 8.225.896 korona 36 fillérről 106.055.417 korona 10 fillérré emelkedett. A tüz- és szállítmány-biztosítási ágakban a díj és illeték bevétel 26.059.779 korona 92 fillér volt, miből 11.054.256 korona 32 fillér viszontbiztosításra ferdi'tatott úgy, hogy a tisztadíjbevétel 15.005.523 korona 60 fillérre rugott, mely összegből 12.079.205 korona 16 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékesé váló díjkötelezővények összege 68.189.768 korona 38 fillért tesznek ki. Károkért a társaság 1897-ben 24.466.461 korona 76 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 606.962.236 korona 46 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 113.406.607 korona 41 fillér esik, mely összeget a társaság 170.141 káresetben fizetett ki. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14.769.224 korona 48 fillére rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 5.250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, mely az 1.560.000 korona külön tartalék, ugyszintén az évi nyereségből kihalított 44.315 korona 04 fillérről 9.359.224 korona 48 fillérré emeltetett fel úgy, hogy az most az 1897. évi december 31-én meglévő értékpapírok értékének épen 10 százaléknak felel meg, továbbá felemlitendő még a 160.000 koronára rugó kötes követelések tartaléka. — Ezeknek kívül fennáll még egy 400.000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges esőkönését kiegyenlítse. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékben vannak elhelyezve az idei átutalások folytán 132.348.020 korona 69 fillérről 143.645.142 korona 28 fillérré emeltek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálogkövetelések 23.510.126 korona 14 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 12.499.795 korona 64 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 568.842 korona 6 fillér. 4. Értékpapírok 94.373.963 korona 44 fillér. 5. Tárca váltók 811.139 korona 70 fillér. 6. A részvényesek biztosított adósslevei 7.350.000 korona. 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések 4.165.607 korona 26 fillér. 8. Késpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 365.668 korona 04 fillér. Összesen 143.645.142 korona 28 fillér. Ezen értékekből több mint 36 millió korona magyar értékekre esik.

— **Orvosi szaktekintélyek** véleménye szerint a Keleti J. budapesti elsőrangú czég által gyártott és feltalált es. és kir. szab. sérvkötők, orthopaediai gépek, mulabak, egyenes tartók (ferdenövésűeknek) a legjobbak és a legmegbízhatóbbak. Keleti évek óta azon fáradozik, hogy ezen a téren a legkiválóbbat és legtökéletesebbet nyujtsa, a külföldet és a legelső klinikákat tanulmányozta, miért is a legmelegebben ajánlhatjuk e kitanó szpecialistát az érdeklődőknek.

Közgazdaság.

Kis birtokok berendezése és felszerelése.

(Folytatás.)

Ha apróra megvizsgáljuk az ilyen olesó ekéket, melyeket czigány kovácsaink tákolnak össze, szemünkbe tűnik első tekintetre, hogy annak a részéi csak „olyanformán” vannak összetéve, mint azt a jó eke szerkezetének feltétele megkivánja, ezért a tényleg könnyű ekét nehezen vonja az állat, az eke munkája oly gyalró, hogy a jó szántás paro-

diájának — torzulatának — nevezhetjük, azaz röviden fejezve ki ez ekék munkája felett bírálatunkat, azt mondhatjuk: nehéz és rossz munkát végez. Ha pedig ezen ekéknek nemcsak szerkezetét és munkáját, hanem az alkotó részek minőségét is vizsgálódásunk tárgyává tesszük, akkor látjuk csak, hogy a mi olesó ekék tulajdonképpen kétszer-háromszor olyan drága, mint a legjobb Sack-eké ugyanis a csoroszlya ekevas, egy pár napi szántásra szóló aczélezott lágy vas, a kormánylemez pedig vastagabb vaspléh, a midőn e szerkezeti részeknek mint ezt a jó ekéknél látjuk, egyedüli anyag a legjobb minőségű aczél; ezért van azután, hogy a második-harmadik évben még a kis gazda kezében is, a ki aránylag jóval kevesebbszer használja évenként az ekét, mint a nagy birtokos, az ekevas, csoroszlya elkopott, nádalni, toldani-foldani kell, a kormánylemez kilyukadt; ezután jön csak még kin a; szegény igavonó állat, már új korában is nehezen járt az eke, most pedig így toldva-foldva, a surlódás és szerkezeti hibák fokozódása mellett: nem eszköz, munkája nem szántás, hanem állatkínzás. Azon kis gazda, ki azt hiszi, hogy az ilyen ekeforma eszközt vásárolva takarékoskodott, igen nagyon csalódik, mert ellenkezőleg a legnagyobb mértékben pazarol, a legdrágább ekét vásárolja, melyért ugyan a jó ekének csak felényi árát fizette, de ekéjének tisztesen rosszabb a munkája és tiszzer kevesebb ideig tart, mint a drágább, de jól szerkesztett, jó és könnyű munkát végző ekék.

Az ekéhez hasonló, habár nem oly nagy mérvű pazaralást követ el a kis gazda, a többi földművelő és növény ápoló, fogatos és kézi eszközeinek beszerzésénél; ezeknél ugyanis a minőség ellen, minthogy a legtöbb gyári munka, kevés kifogást emelhetni; itt is csak azoknak gyalró a minősége, melyeket megint czigány kovácsaink próbálnak „olyan formán” készíteni, mint a fejsze, sarló, kapa, lapát, villa, ásó, hanem ezek vásárlásánál pazarol azért, mert harmad-negyed kézből veszi, s ezek mindenikének a nyereségét a kis gazda fizeti meg.

Ezek alapján ajánljuk a kis gazdáknak, hogy fogatos és kézi eszközeik beszerzésénél nagyobb óvatossággal járjanak el, s mielőtt tényleges vásárlásba bocsájtkoznának, kérjék ki ahoz értők tanácsát. A leghelyesebb természetesen az lenne, ha minden községben, a kis gazdák társulának szükségleteik beszerzése és terményeiknek eladása czéljából, mert így nagyobb mennyiségben beszerelve jobb minőséget és aránylag — első kézből véve — olesóbban is vásárolnának; eladás esetén pedig jobb árat érhetnek el s biztosabb piacot szerezhetnek terményeiknek.

(Folytatása következik.)

Nyilttér*)

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendeltenek, — fekete, fehér és színes, — legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbilyog ragasztandó

*)E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk

H I R D E T É S E K.

Sz. 307—898. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Szacsvas Gyula ügyvéd által képviselt ozsdolai lakos Vajna Péter végrehajtonak ozsdolai lakos Vajna János végrehajtat szenedett elleni 92 frt — kr tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtatási ügyben a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Ozsdola község határan fekvő az ozsdolai 1681 sz. tljkvben foglalt 5038 hrsz. 128 frt, az 1493 sz. tljkvben foglalt 2641 hrsz. 194 frt, az 1243 sz. tljkvben foglalt 8746/II hrsz. 80 frt becsértékű, a 372 sz. tljkvben foglalt 807, 808 hrsz. 246 frt, a 2752/I hrsz. 34 frt, a 2924 hrsz. 75 frt, a 3547 hrsz. 30 frt, a 3758^a, 3758^b hrsz. 72 frt, a 4785 hrsz. 72 frt, a 4785 hrsz. 7 frt, a 4786 hrsz. 32 frt, az 5960 hrsz. 8 frt, az 5961 hrsz. 8 frt, a 6344 hrsz. 23 frt, a 6659 hrsz. 34 frt, a 7953 hrsz. 13 frt, a 8093 hrsz. 1 frt, a 8108 hrsz.

1 frt, a 8173 helyrajziszám 3 forint a 8185 hrsz. 2 frt, a 8828 hrsz. 8 frt becsértékű ingatlanokra ezenel megállapított kikiáltási árban és elrendelte hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi május hó 27-ik napján d. e. 9 órakor Ozsdola község házánál megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsarának 10 százalékát késpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi december hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság. Kézdi-Vásárhelyt, 1897. évi január hó 29-én. Gaál István, kir. törvényszéki bíró.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közönség szives tudomására adni, hogy Kovásznán

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ágban elvállalok.

Rendelés minden nap reggeltől estig

Dr. Morvay István

25 62—* egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek szpecialistája.

Jég eladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy nálam naponta jeget igen jutányos áron lehet kapni.

Csiszár Pál,
kereskedő.

(87 1—10)

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghöz. Elemi biztosítási ág (1897).

Table with columns: KIADÁS, korona, fil., BEVÉTEL, korona, fil. Rows include: I. Kárhitelések, II. Üzleti kiadások, III. Leírások és egyéb kiadások, IV. Tartalék kiadások, V. A biztosítási alapok állása, VI. Évi üzleti nyereség.

Nyereség- és veszteség-számla az B mérleghöz. — Életbiztosítási ág. (1897).

Table with columns: KIADÁS, korona, fil., BEVÉTEL, korona, fil. Rows include: I. Esedékes biztosítások, II. Fizetések visszavárási költségkért, III. Üzleti kiadások, IV. Üzleti kiadások, V. Leírások és egyéb kiadások, VI. Függő károk tartaléka, VII. A biztosítási alapok állása, VIII. Évi üzleti nyereség.

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1897. december 31-én.

Table with columns: Folyó számla, A tétel neve, korona, fil., Összesen, korona, fil. Rows include: 1. Alapítók, 2. Ingatlan birtok, 3. Építési költség, 4. Kölcsönök, 5. Készenléti készlet, 6. Készenléti készlet, 7. Maradvány, 8. Maradvány, 9. Maradvány, 10. Maradvány, 11. Maradvány, 12. Maradvány, 13. Maradvány, 14. Maradvány, 15. Maradvány, 16. Maradvány, 17. Maradvány, 18. Maradvány, 19. Maradvány, 20. Maradvány.

Magyarországi vezérigazgatók: Besso M., Dr. Bozza Camillo, Dr. Levi J., Gróf Papadopoli Miklós, Romanin-Jacur Manó, Segré V., Vivante Foranari, Hegedüs Sándor, Richetti Odón, Steinhardt, Poór.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti ügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adnak és élet-, tűz-, szállítvány és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és viszontbiztosító rész-társaság és baleset elleni biztosítások az Első o. ált. baleset ellen biztosító-társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

A kézdi-vásárhelyi ügynökség: Kupán József.